

Demokratene i Norge

post@demokratene.no

Vedtak om avkortning av partistøtte – Demokratene i Norge

Partilovnemnda sendte 18. desember 2015 varsel til Demokratene i Norge (DiN) om mulig vedtak om avkortning av hele eller deler av den statlige partistøtten i 2016. Bakgrunnen var informasjon om at partiet ikke har oppfylt de krav om revisjon for regnskapsåret 2014 som følger av lov 17. juni 2005 nr. 102 om visse forhold vedrørende de politiske partiene (partiloven) § 21 a. Nytt varsel med forlenget svarfrist ble sendt 17. mars 2016.

Bakgrunn for saken

Den 29. april 2015 vedtok Partilovnemnda å avkorte partistøtten til DiN for 2015 med 50 prosent da partiet ikke oppfylte partilovens krav til revisjon for regnskapsåret 2013.

I etterkant av dette vedtaket mottok nemnda 12. mai 2015 en henvendelse fra partiet ved daværende leder Terje Svendsen, der det framkom informasjon som viste til at de også for regnskapsåret 2014 hadde problemer med å få revisorgodkjent sitt regnskap. Bakgrunnen var at inngående balanse i budsjettet ikke kunne godkjennes som følge av feil fra tidligere år med ufullstendige poster. Partiet ba derfor Nemnda om råd om hva de skulle foreta seg slik at regnskapet for 2014 kunne revideres og oppfylle partilovens vilkår om revisjon innen lovens frist for rapportering av økonomi (1. juni 2015).

Etter dette anmodet Partilovnemnda (PLN) Partirevisjonsutvalget (PRU) om å gjennomføre særskilt kontroll der foreliggende uklarheter ble kontrollert og samtidig gi veiledning om hvordan partiet kunne oppfylle sine plikter etter bestemmelsene i partiloven kapittel 4, jf. partiloven § 24 nr. 4 og nr. 5 tredje punktum. All relevant informasjon ble oversendt fra nemnda til PRU og partiet ble 28. mai 2015 orientert om oppdraget. Da oppdraget ble iverksatt først etter utløpet av fristen for økonomirapportering 1. juni 2015, ble partiet bedt om på selvstendig grunnlag å ta en avgjørelse om hvordan rapporteringen skulle løses.

Nemnda ba PRU om å gjennomgå sakens innhold med tanke på å undersøke:

Adresse:
Partilovnemnda
Postboks 14
6801 FØRDE

Kontaktperson:
Tor Henriksen
Tlf. 22 00 37 60
Mob. 992 93 988

E-post:
post@partilovnemnda.no
Internett:
www.partilovnemnda.no

1. om veiledning kan gis som kan bidra til å løse problemet med manglende inngående balanse og konsekvensen dette har for revisorgodkjenning av partiets regnskaper for 2014 og påfølgende år
2. om det foreligger straffbare forhold av en art som gjør at de skal rapporteres til Finanstilsynet (jf. partiloven § 24 nr. 4 fjerde punktum)
3. om det foreligger andre brudd på partiloven kapittel 4 enn det som til nå er kjent

I sitt svar på oppdraget 29. februar 2016 konkluderer PRU under punkt 1 med at det fremgår som en sentral utfordring at DiN og partiet Demokratene (Dem) «lever side om side og at det har vært et lite bevisst forhold til at det foreligger to separate enheter». Uten at det fullt ut er gjennomført i praksis, «virker det som om hensikten med opprettelsen av DiN var å ta over for Dem». PRU anbefalte på denne bakgrunn at:

- styret i Dem treffer vedtak om overføring av virksomhet, eiendeler og gjeld fra Dem til DiN med virkning fra og med 1. januar 2013
- Dem formelt nedlegges pr. 31. desember 2012
- årsmøtet til DiN i 2016 vedtar forslag til nye regnskaper for 2012-2014 i samsvar med forslag som er utarbeidet av PRU
- årsmøte til DiN i 2016 vedtar regnskap for 2015 som er ført av en ekstern regnskapsfører

I konklusjonen ad punkt 3 heter det «at det foreligger svært mangelfull regnskapsdokumentasjon og risiko for ikke ubetydelig privat bruk av partiet/-enes midler». På bakgrunn av denne informasjonen anmeldte PLN 19. april 2016 partiet og/eller noen av deres tillitsvalgte til Agder politidistrikt for mulige brudd på straffelovens bestemmelser om underslag.

DiN besvarte ikke nemndas varselbrev om mulig av vedtak om avkortning innen svarfristen 27. januar 2016. Da prosessen med PRUs kontroll- og veiledningsoppdrag fortsatt pågikk, ble PRUs ovennevnte anbefalinger kommunisert til partiet i et nytt varselbrev datert 17. mars 2016, der Nemnda forlenget svarfristen til 1. juni 2016. Nemnda ga særskilt uttrykk for en forventning om at partiet innen denne fristen fulgte opp anbefalingene fra PRU vedrørende etablering av revisorgodkjente regnskaper og sørget for å gjennomføre utestående pliktig rapportering til det sentrale registeret for ordningen hos Statistisk sentralbyrå.

Merknader fra partiet

I partiledelsens svar på Partilovnemndas varselbrev 28. mai 2016 angir tidligere leder og nåværende kasserer, Terje Svendsen, blant annet:

Demokratene i Norge har brukt nærmere to- tre år på å få orden på regnskapene, slik at disse kunne bli revidert og godkjent av autorisert revisor. Etter masse arbeid med god hjelp av flere, for å finne svarene på, spesielt private fordringer, som var nødvendig for å kunne ha inngående regnskapstall 1.januar 2013 og videre i fremtidige regnskaps-år.

Til slutt innså undertegnede at vi måtte ha hjelp, og ba i den

forbindelse om råd fra PLN. (..)

Partirevisjonsutvalget gjorde ferdig regnskapet for 2013 og 2014, med de nødvendige grep som var mulig, slik at regnskapene ble klargjort for revisjon av autorisert revisor. Det ble også stilt krav (råd), som forventes fulgt opp. ..(..)..

Demokratene inngikk avtale med et autorisert regnskapskontor for å føre regnskapet fra 2015.

Vekstra Sør As org nummer 950068523

Regnskapet for 2015, har tatt utgangspunkt i utgående balanse for 2014.

Ved revisjons firma Revisor Gruppen Agder AS, ble det stilt et par enkle spørsmål fra revisor. Disse måtte besvares før de kunne ta oppdraget. Disse svarene fikk de ikke og kunne heller ikke nå revidere regnskapene.

Spørsmålene de stilte var;

1. Hvor var loven her. Svaret de fikk var ref vedtekt 21a i Partiloven
2. Om det var nødvendig og revidere for 2013 og 2014, siden tidsfristen var ute for lengst. Dette fikk de ikke svar på. Undertegnede mente de måtte ta de også, men de ønsket en bekreftelse fra overordnede myndigheter.,

Dermed kunne heller ikke regnskapet for 2015 revideres.

Utført under og etter landsmøte medio april 2016;

Undertegnede fikk ved LM, alle fullmakter for å få regnskapene ferdig.

Fullmakt fra det gamle styre om å nedlegge DEM,

Demokratene org nummer 984 806 663, er nedlagt og alle aktiva overføres DIM

Personlige fordringer slettes (foreldet og uklare)

I brevet heter det også at partiet har endret sine rutiner i en retning som skal bidra til bedre kontroll, oversikt over regnskapene og en forsvarlig økonomi i partiet.

Nemndas syn på saken

Etter partiloven § 24 annet ledd bokstav c, er det en av nemndas oppgaver å ”fatte vedtak om bruk av administrative sanksjoner og inndragning”. Dette skal i følge forarbeidene, jf. Ot.prp. nr. 84 (2004-05) side 82, være en sanksjon overfor partilag som ikke oppfyller lovens krav innen gjeldende frister.

Av forskrift 5. februar 2014 nr. 107 om visse forhold vedrørende de politiske partiene (partilovforskriften) § 6-1 første ledd, følger at kompetansen kan brukes i to tilfeller:

- a) når partiet eller partiledet har overtrådt bestemmelsene i partiloven § 17 a, § 18, § 18 a, § 18 b, § 19, § 20, § 20 a, § 20 b, § 21, § 21 a første til tredje ledd og § 23, eller
- b) når det er tvil om at partiet eller partiledet eksisterer

Ved lovendringene som trådte i kraft 1. mars 2013 ble Partilovnemnda gitt mer fleksible sanksjonsmuligheter, deriblant å holde tilbake deler av den statlige partistøtten.

Ved Stortingsvalget i 2013 fikk Demokratene i Norge i følge valgdata lagt ut på Kommunal- og moderniseringsdepartementets hjemmeside

(www.regjeringen.no/html/kmd/valgresultat/2013/bss.html) 2214 stemmer (0,1 prosent).

Partiet vil derfor som utgangspunkt ha krav på statsstøtte i 2016 etter partiloven § 11.

Det følger av partiloven § 21 a nr. 1 at alle politiske partiers hovedorganisasjon har revisjonsplikt etter revisorloven § 2-1, og at unntakene i revisorloven § 2-1 nr. 2 ikke får anvendelse. Av § 21 a nr. 2 følger at det i tillegg til regnskapet, årlig skal gis revisorerklæring om alle innberetningspliktige forhold etter kapittel 4 i partiloven.

Etter nemndas syn er det ikke tvilsomt at DiN for regnskapsåret 2014 har brutt revisjonsplikten. Partiet overholdt sin innberetningsplikt etter partiloven § 18 nr. 2 og fikk sin økonomi for regnskapsåret 2014 registrert hos SSB innen fristens utløp 1. juni 2015. Både av informasjon gitt fra Svendsen i svar på nemndas varselbrev og av Partirevisjonsutvalgets rapport fra kontroll- og veiledningsoppdraget, framkommer det imidlertid at innberetningen for 2014 ble rapportert uten at regnskapet faktisk var revidert av statsautorisert revisor. Dette er et klart brudd på revisjonsplikten etter partiloven.

En sentral begrunnelse bak vedtakelsen av partiloven i 2005 var å sikre åpenhet rundt de politiske partienes finanser. For å kontrollere at de rapporter fra partiene som blir offentliggjort faktisk er i tråd med gjeldende regnskapsprinsipper, ble det for hovedorganisasjonenes del videreført et tidligere eksisterende krav om at regnskapene skulle være godkjent av revisor. Ved endringen av partiloven i 2013 ble det også stilt krav om at partiene benytter statsautorisert eller registrert revisor i revisjonen av sine regnskaper. Det er neppe nødvendig å fremheve betydningen av at partienes hovedorganisasjoner bidrar til åpenhet og legitimitet ved å overholde bestemmelsen i § 21 a.

Nemnda kan ikke unnlate å merke seg at tross omfattende offentlig finansiert veiledning, har partiet vært ute av stand til å innfri lovens krav om revisjon av autorisert revisor. Det ligger imidlertid utenfor Nemndas oppgave å ta nærmere stilling til årsakene til denne situasjonen. Det er tilstrekkelig å konstatere at partiet ikke har framvist dokumentasjon som viser at bestemmelsene om revisjonsplikt i partiloven § 21 a er oppfylt.

Det følger av partiloven § 28 at nemnda ved fastsettelsen av avkortning bl.a. skal legge vekt på hvor mye støtte partiet kan søke om det aktuelle året, overtredelsens grovhet og varighet. Av partilovforskriften § 6-1 annet ledd følger dessuten at nemnda skal ta "hensyn til likebehandling, forholdsmessighet og effektiv allmennprevensjon".

Partilovnemnda har allerede vedtatt å avkorte den statlige partistøtten til DiN for 2015 med 50 prosent for tilsvarende brudd på revisjonsplikten. Etter nemndas syn er dette et alvorlig brudd på partiloven og når det også gjentar seg i etterfølgende år, er det etter nemndas oppfatning behov for en merkbar reaksjon.

Opplysningen om at forholdet mellom Demokratene og Demokratene i Norge er under avklaring ved at førstnevnte skal legges ned og all aktiva overføres til DiN, er ikke tilstrekkelig til å unngå vedtak om avkortning.

Det følger av forskriften § 6-1 annet ledd at nemndas vedtak gjelder for ett år av gangen. Vedtaket gjelder derfor for 2016. På denne bakgrunn treffes følgende

vedtak:

Den statlige partistøtten til Demokratene i Norge avkortes for 2016 med all partistøtte som til nå ikke er utbetalt.

**

Nemndas vedtak om avkortning i støtten skal etter forskriften § 6-4 meddeles både partiet og departementet.

Saken ble drøftet under nemndas møte 1. juni 2016, der alle medlemmene bortsett fra én var tilstede. Endelig utkast til vedtak ble deretter sendt på sirkulasjon ved e-post av 16. juni 2016, og uttrykkelig akseptert av samtlige medlemmer.

Partilovnemndas vedtak om avkortning av partistøtte kan ikke påklages, jf. partiloven § 24 nr. 1 og § 28 nr. 2 samt partilovforskriften § 6-3 nr. 1. Den eneste muligheten for å få vedtaket overprøvd vil derfor være gjennom søksmål for domstolene. Partilovnemnda kan likevel omgjøre vedtak om avkortning dersom grunnlaget for vedtaket faller bort eller kompetanse til omgjøring følger av forvaltningsloven § 35 nr. 1 og nr. 5, jf. forskriften § 6-3 nr. 2.

For Partilovnemnda

Tor Henriksen
Sekretariatsleder

Kopi:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, postmottak@kmd.dep.no

Demokratene i Norge, kasserer Terje Svendsen, terje@demokratene.no